Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 24 червня 2008 року № 26 (242)

Олексій ІВЧЕНКО: "ДЛЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ ПОТРІБНА ПОЛІТИЧНА ВОЛЯ"

Події останнього часу у політичному, економічному й соціальному житті країни викликають цілком зрозуміле занепокоєння і стурбованість у суспільстві.

У зв'язку з цим ми звернулися до Голови КУН Олексія Івченка з проханням висловити свою думку щодо процесів, котрі відбуваються в Україні.

– Олексію Григоровичу, якою є Ваша оцінка як Голови КУН сучасного протистояння між представниками різних гілок влади.

– Ситуацію, що склалася у взаємовідносинах між Верховною Радою, Кабінетом Міністрів та Секретаріатом Президента, можна охарактеризувати одним словом – НЕЗДОРОВА. На мою думку, альтернативи демократичній коаліції немає. Саме амбіції окремих політиків та політичних сил з "НУ" та БЮТ не дають можливості утвердитися тому демократичному механізмові, що виробився після дострокових парламентських виборів. Безумовно, я розцінюю ситуацію і як результат зовнішнього впливу. Росія активно втручається у внутрішні справи України: ми бачимо, які заяви озвучують окремі політики і посадові особи Російської Федерації стосовно нашої держави. Зрозуміло, це теж має певний влив на український політикум.

На жаль, ми ще маємо в Україні таке явище, як "п'ята колона". Це громадяни та політики, які не працюють на Українську державу, більше того – діють проти України, навіть не приховуючи цього. Тому, на мою думку, нині вкрай необхідно знайти спільну мову політикам із "Нашої України" та БЮТ, відповідно – між Кабміном та Секретаріатом Президента. Якщо примирення не відбудеться, то це може спричинити розпад демократичної коаліції, що потягне за собою низку політичних, економічних, суспільних проблем як для України, так і для кожного її громадянина.

– Не перший місяць доводиться спостерігати за тим, як Президента Віктора Ющенка атакують зусібіч. Послухаєш деякі "розвінчання", і на думку спадає відомий вислів "не так тії вороги, як добрії люде". Чи може все ж таки Президент розраховувати сьогодні на підтримку?

– На мою думку, Президент Ющенко робить сьогодні абсолютно виважені і правильні кроки, спрямовані на захист національних інтересів Української держави. Для цього він використовує всі свої повноваження, в тому числі й механізм Ради Національної Безпеки, Секретаріату Президента тощо. Інша річ, що багато в чому главі держави перешкоджають. Зрозуміло, якщо опонентами є опозиція чи та ж "п'ята колона", до цього потрібно бути готовим. Але коли з'являються перешкоди щодо захисту національних інтересів з боку партнерів, то перепрошую... Абсолютно не розумію тих політиків і депутатів з "Нашої України" та БЮТ, які ллють бруд на Президента.

Закінчення на 5-й стор.

"НАЦІЮ І ДЕРЖАВУ" НАГОРОДЖЕНО ВІЙСЬКОВОЮ ВІДЗНАКОЮ

Кілька днів тому в Секретаріаті Конгресу Українських Націоналістів голова севастопольського військово-історичного клубу імені Святослава Шрамченка, капітан 1 рангу запасу Мирослав Мамчак в урочистій обстановці за дорученням Командуючого ВМС України, віце-адмірала Ігоря Тенюха вручив головному редактору часопису "Нація і держава" Михайлу Сидоржевському високу відзнаку – ювілейну медаль на честь 90-ліття українізації Чорноморського флоту.

Цю нагороду, зазначив Мирослав Мамчак, газета українських націоналістів заслужила своєю активною, наступальною позицією, правдивим висвітленням буднів військово-морських сил України, відстоюванням національних інтересів держави.

За словами Мирослава Мамчака, медаль встановлена з нагоди 90-ліття піднятя на кораблях Чорноморського флоту українських прапорів. Саме стільки літ минуло з часу, коли над кораблями Чономорського флоту їхні екіпажі підняли українські прапори. Флот українізувався, а його командування заявило про підпорядкування Українській Народній Республіці.

Тож вести лік сучасної історії українського військового флоту слід від 29 квітня 1918 року. Саме того дня завершилася українізація тодішнього Чорноморськорго флоту, а її командувач адмірал Саблін підпорядкував флот і фортецю Севастополь уряду УНР.

Із 29 квітня 1918 року і до січня 1919 року український флот існував, виходив у море, мав усі атрибути, необхідні для військової організації і був визнаний європейськими державами. За радянської влади цю сторінку української історії замовчували.

"Встановлення ювілейної медалі на честь 90-ліття українізації Чорноморського флоту – це перенесення традицій наших попередників у сучасне військове будівництво Української держави", – наголосив Мирослав Мамчак.

Вл. інф.

ПОСТАТЬ

Степан СЕМЕНЮК: "МРІЄМО ПРО ЗАМОЖНУ УКРАЇНУ"

Нещодавно у столиці України гостювала без перебільшення легендарна особистість – активний учасник національно-визвольної боротьби за незалежність України, багатолітній політичний в'язень концтаборів, який разом зі своїми побратимами піднімав повстання в норильському таборі, член редакційної колегії часопису "Нація і держава" Степан СЕМЕНЮК.

Про нелегке, сповнене небезпеки життя колишнього упівця йдеться в інтерв'ю, що його дав нашому кореспонденту справжній патріот України, який нині мешкає у польській Зеленій Гурі.

– Пане Степане, розкажіть, будь ласка, трохи про себе: звідки родом, хто батьки, де мешкали, чим займалися?

– Народився я 1920 року на Волині в селянській сім'ї "середняків". Початкову чотирикласну освіту здобув у своєму селі. Потім навчався і працював у Луцьку, що був тоді воєводським містом, адміністративним центром сучасних Волинської і Рівненської областей. До 1939 року в Луцьку мешкало майже 41 тисяча осіб, з яких – 21 тисяча були євреї, решта – українці, поляки, чехи, німці, караїми, росіяни, турки...

Початкових українських шкіл у Луцьку на той час не було, але у трьох школах українська мова (єнзик рускі) для українських дітей була обов'язковим предметом два рази на тиждень. Так само релігія. Натомість була у Луцьку приватна Українська гімназія імені Лесі Українки – ЛУГ, з державними правами, що проіснувала аж до приходу совітів у вересні 1939 року. ЛУГ була кузнею українських національних кадрів, а тому совіти з нею жорстоко розправилися: чимало учителів і багатьох учнів репресували.

На Волині було ще дві українські гімназії: у Рівному і Кременці, але в тридцятих роках польська влада їх зліквідувала.

– У якому оточенні проживали, хто були Ваші друзі, знайомі, чим захоплювалися?

– На той час, після революції, на Волині опинилося чимало вихідців із східних областей України (петлюрівців), які багато зробили на національній ниві освіти, культури, релігії. Так, у Луцьку в Христовоздвиженській церкві парохом був протоієрей Павло Пащевський, головний капелян військ УНР, генерал-хорунжий, родом з Київщини. Луцьким єпископом був Полікарп (Свідерський), колишній працівник Міносвіти УНР, та багато інших. У тридцятих роках XX століття (до ліквідації владою) тут функціонували повітові управи "Просвіти" і Сільського Господаря. Діяли також товариство імені Петра Могили, книгарня товариства імені Тараса Шевченка та кооперативні гуртівні "Народного Торговця", "Маслосоюзу" та інші. Серед національних меншин тільки євреї мали свою гімназію, інші – були польськими. Німці і чехи мали свої приватні початкові школи. До речі, такий стан був і на релігійному полі.

Ось у такому середовищі і пройшли мої юнацькі роки.

– Як відбувалося Ваше становлення як українського патріота (хто залучив до підпілля, найбільший справив вплив, особливості боротьби)?

– Середовище, соціальне положення, чужа влада головним чином впливали на моє формування і як людини, і як українця. Влада була чужа – московська, австрійська, польська. Пан теж чужий, релігії – чужі.

Закінчення на 6-й стор.

"ЖУРАВЛІ, ЖУРАВЛІ! ЗАБЕРІТЬ ЙОГО БОЛІ Й ЖАЛІ"

У Будинку письменників з аншлагом пройшов ювілейний вечір Сергія Плачинди

Юлія МИРОНЧУК

Відомому письменникові, ревному українському націоналістові передав вітання та розкішний букет квітів Президент України Віктор Ющенко. Від імени глави держави дарунки вручив керівник Головної служби гуманітарної політики та з питань збереження національного надбання Секретаріату Президента Олександр Биструшкін.

В. БОРЕЙЧУК вручає С. ПЛАЧИНДІ козацьку шаблю. Світлина Богдана ЗАХАРЯКА

Як поінформував присутніх заступник Голови КУН Володимир Борейчук, напередодні 80-ліття українського класика провід партії порушив клопотання про нагородження Сергія Плачинди орденом "За заслуги" третього ступеня. Приємно, що Президент цю ініціативу підтримав і нагорода знайде адресата найближчими днями – на День Конституції України. Щоправда, як справедливо відзначив ведучий ювілейного вечора Віталій Карпенко, не тішить наше громадянське сумління той факт, що особистість рівня Плачинди досі не пошанована Шевченківською премією.

Згадуючи про творчий доробок Сергія Плачинди, заступник Голови КУН Володимир Борейчук наголосив, що Конгрес має безпосередній стосунок до з'яви на світ багатьох книг письменника. Так, уперше видання "Лебедії" надруковане завдяки спонсорській безкорисливій підтримці світлої пам'яти очільниці КУН Слави Стецько. Через деякий час, усвідомивши, що ця книга повинна потрапити до рук кожного українця, нинішній голова КУН Олексій Івченко та Микола Негрич спонсорували нове видання "Лебедії" – вже десятитисячним накладом. Окрім того, на регіональному рівні постійно знаходяться підприємці та навіть чиновники, які сприяють перевиданням цієї книги. Те ж саме стосується й "Словника давньоукраїнської міфології", який користується величезним попитом серед українських педагогів. Вітаючи ювіляра, заступник голови КУН Володимир Борейчук вручив Сергію Плачинді одразу три подарунки – справжню козацьку шаблю (символ незламности у протистоянні українофобам), футболку із написом "До бою, до зброї" та величезний букет пурпурових троянд. Сам по собі подарунок від КУН – організація урочистого вечора на кону Спілки письменників, до чого доклав неабияких зусиль осібно Голова Секретаріату Головного проводу КУН Степан Брацюнь.

Побратими, друзі, колеги, вітаючи Сергія Петровича, щиро бажали "тримати порох сухим".

Завідувач відділом української літератури НДІ Українознавства Олександр Хоменко назвав колегу письменником масової шаленої популярности при тотальному офіціозному замовчуванні його особи. Народний артист України Анатолій Паламаренко на честь іменинника прочитав зі сцени поезію молодого Тараса Шевченка "Перебендя" та подарував п'ять компакт-дисків із записами творів української літератури у своєму виконанні. Окрім великої кількости книг, Сергію Плачинді подаровано диплом почесного корифея української літератури та найвищу відзнаку від Всеукраїнського об'єднання "Просвіта" "Будівничий України".

Іменинника урочисто привітав головний редактор газети "Нація і держава" і виконувач обов'язків головного редактора "Літературної України" Михайло Сидоржевський. "Сергій Плачинда поєднав у собі особливості високого таланту і потужної особистости. Таких бракує у нашому суспільному житті", – наголосив він.

"Поставлю свічу проти місяця" та "Іди, сину" – цими двома ведичними (від слова "Веди") піснями віншував письменника відомий в Україні та далеко за її межами кобзар Василь Нечепа. Ольга Пугач-Петльованих висловила думку, що завдяки працям Сергія Петровича її покоління стало уповні українцями, а засновник Української академії оригінальних ідей Петро Харченко подякував, "що зробили з мене націоналіста". З привітаннями прийшли також представники об'єднання рідновірів України.

Сам Сергій Петрович розчулено приймав поздоровлення і своє слово залишив на завершення урочистостей. Інколи на його очах з'являлася щира козацька сльоза:

"Я схвильований і вражений. Радію, що так багато однодумців, друзів, – сказав письменник, звертаючись до присутніх. – Коли чув високі слова, трішки було соромно: не так багато я зробив, як хотілося б... Сумно, що мої зусилля нагадують голос волаючого в пустелі. Адже Україна і досі в небезпеці. Іде етноцид. Він почався з легкої руки Кучми, коли по Україні масово почали знищувати велику рогату худобу (пропало близько трьох мільярдів гривень). Дали можливість сільським можновладцям привласнити техніку за безцінь. Тим самим знищено робочі місця для молоді на селі. Отже, закликаю всіх – робімо все, щоб у бюджеті наступного року з'явився окремий рядок на розвиток українського села.

І ще – давайте боротися за повернення графи "національність" до наших паспортів. Час уже розпочати всеукраїнський збір підписів.

Наступне: конче необхідно щонайшвидше знешкодити загрозу, що походить від самого існування Київського моря та тисяч тон радіоактивного мулу, що нагромаджений там на дні. Це смертельна загроза не тільки для столиці України. Зволікати ніколи!.."

Почуймо. І – за роботу. Щоб ніхто ніколи не смів закинути нам, як і ми самим собі, мовляв, "піч українська – фортеця міцна, там на чатах лежать патріоти".

Многая літа Вам, Сергію Петровичу!

ГЛАВУ УГКЦ НАГОРОДЖЕНО ОРДЕНОМ ВІЧНОГО ВОГНЮ В ЗОЛОТІ

22 червня 2008 року з нагоди 50-ліття священства та 75-ліття від дня народження Глави Української Греко-Католицької Церкви, пластуну, братчику куреня "Загін Червона Калина" Блаженнішому Любомиру урочисто вручено найвищу пластову нагороду – орден Вічного вогню в золоті.

На урочистостях були присутні представники влади, пластових проводів усіх рівнів, а також пластуни України, США, Канади, Аргентини, Німеччини та Польщі. Подія відбулася біля Патріаршого собору УГКЦ у Києві, – повідомляє Пластовий портал www.plast.org.ua.

Свято розпочалося із Божественної Літургії у храмі Благовіщення Пресвятої Богородиці, яку відслужив Блаженніший Любомир. У Літургії взяли участь присутні на святі пластуни. Відтак розпочалася церемонія вручення ордену. Після проголошення рішення про нагородження Глави УГКЦ, Начальний пластун Любомир Романків вручив орден. Тоді зі словом привітання від Президента України виступив п. Олександр Биструшкін, керівник Головної служби гуманітарної політики та з питань збереження національного культурного надбання Секретаріату Президента України. Останнім мав слово Предстоятель УГКЦ. Він подякував за відзначення та говорив про важливість Пласту у його житті.

Орден Вічного вогню в золоті – це перше відзначення, котре надає Начальний пластун пластунам-сеньйорам за визначну або довголітню згідну з пластовою ідеологією громадську чи наукову діяльність поза Пластом.

Департамент інформації УГКЦ

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93

Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55

Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Ґафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ЗАЯВА

Конгресу Українських Націоналістів щодо звинувачень МЗС Росії в утисках російської мови на території України

Конгрес Українських Націоналістів розцінює заяву МЗС Росії щодо "жорстокого пресингу російської мови по адміністративній лінії" як втручання у внутрішні справи незалежної держави та демонстративне приниження української нації, української мови та порушення Конституції України, в якій чітко сказано – державною мовою є українська.

Ми звертаємо увагу МЗС Росії на те, що Україна є незалежною і суверенною державою, а тому МЗС РФ не має жодних підстав вказувати Україні якою мовою вести теле-радіо ефір та проводити навчання. Росія активно намагається впровадити російську мову як другу державну, хоча до сьогодні так і не ратифікувала Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Якщо слідувати логіці заяви російського зовнішньополітичного відомства, то на території Росії, відповідно до кількості автономій має бути щонайменше 22 державні мови.

Ми вимагаємо негайного публічного вибачення МЗС РФ за образи українських громадян в неосвіченості та загальному зниженні рівня культури.

Конгрес Українських Націоналістів звертається до світової спільноти із закликом засудити зневажливі заяви російських офіційних органів влади стосовно української держави та української нації.

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів

ЗВЕРНЕННЯ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗАПИТ

Раді Національної безпеки України
Президенту України В. Ющенку
Голові Верховної Ради України А. Яценюку
Міністру закордонних справ України В. Огризку

У Криму і Севастополі 11–15 червня перебували півтори тисячі учасників воєнізованих формувань з Росії. Формально вони проводили т. зв. міжнародний форум козаків, тобто озброєні громадяни іншої країни безперешкодно пересувалися територією України. Без сумніву, це стало загрозою національній безпеці України. У Севастополі сотня озброєних російських донських казаків і кілька десятків переодягнених осіб кілька днів використовувалися російськими керівниками дестабілізації в нашій країні під час незаконного встановлення і відкриття пам'ятника російській цариці Катерині II.

Такі дії проросійських і російських сил негативно впливають на імідж української держави.

На яких правових підставах у нашій державі 11–15 червня знаходились озброєні мілітарні формування іншої країни?

Чи існують міждержавні домовленості про проведення міжнародного форуму за участю воєнізованих формувань з Росії?

Хто мусить контролювати і перешкоджати перевезенню великої кількості зброї через кордон України?

Чи українська влада контролює та запобігає антидержавній сепаратистській діяльності проросійських партій у Криму і Севастополі?

Громадський комітет "Український Севастополь"

ОБЕРЕГИ

У ЗАРВАНИЦЮ НА ПРОЩУ

Щороку тисячі паломників беруть участь у велелюдній прощі, що відбувається на Тернопільщині у селі Зарваниця. Це місце вважається чудотворним. Комплекс, до якого входять церкви, собори, дзвіниці та цілющі джерела, у XIII столітті заснував монах Києво-Печерської лаври. Відтак тут неодноразово відбувалися дива. Зокрема, кажуть, що тутешня вода зцілює від важких недуг.

Подільська святиня, як називають Зарваницю, має свою давню історію. Археологічні знахідки засвідчують, що сліди людського поселення на цьому терені сягають кінця мідно-кам'яного – початку бронзового віку.

Є кілька версій щодо назви села. За народними переказами, початки зародження Зарваниці пов'язуються з появою чудотворної ікони Богоматері. Місцина над Стрипою стала надійним прихистком християнства під час наступу монголів на терени Руси-України. Коли у 1240 році був дощенту зруйнований Київ, уцілілі монахи як Боже знамення понесли шляхами неймовірних випробувань на захід своєї єдиної держави найвищий символ набожності.

Один із київських ченців дивом врятувався від ворожих наїзників і опинився на галицькому Поділлі в лісах над рікою Стрипою. Довге скитальство та нестерпний голод так знесилили його, що, умиротворений надією на допомогу Богоматері, чернець заснув. У сні відкрилася перед ним райська місцина: оповита чарівним серпанком долина, погаптована різнобарвними квітами і освітлена дивним сяйвом. В його близьку з'явилася Мати Божа з двома ангелами, які мали в руках білі лілії. Чернець упав перед Пречистою Дівою Марією на коліна. Вона із усміхом подала йому в руки край свого омофора. Пробудившись, побачив чудову долину, оточену віночком густого лісу. Раптом у росяній траві засвітилося джерело чистої води, а над ним спалахнула небесним промінням ікона Пресвятої Діви Марії з малим Ісусом на руках.

Чернець пригадав сон і склав поклин Пречистій. Це місце, де зарвав його сон, назвав Зарваницею. Згодом він збудував біля кринички каплицю і примостив у ній ікону Богоматері.

Сюди, почувши про диво, почали приходити люди і поселятися. З роками у затишному видолинку виросли церква і монастир, селянські обійстя. Так почалася Зарваниця.

Зарваницю кілька разів стустошували турки і татари. Вони палили селянські оселі, церкву і монастир. Багатьох людей було вбито, захоплено у полон. Однак ікону Божої Матері вдалося врятувати. Її було перенесено до нової дерев'яної церкви, побудованої в центрі Зарваниці. У ній примостили також чудотворний образ – образ Розп'ятого Спасителя, який коронував у 1742 році львівський митрополит Атаназій Шептицький.

1867 р. заходами пароха о. Профірія Мандичевського урочисто короновано ікону Зарваницької Матері Божої, а старанням кардинала Івана Сімеоді папа Пій IX надав Зарваниці відпустового значення. Відтоді починаються відпустові дні, коли тисячі прочан відвідують це святе місце. У 1894 р. біля джерела вимурувано каплицю.

Часто відвідував Зарваницю майбутній Патріарх Української греко-католицької церкви Йосиф Сліпий. Монастир мав також свій водяний млин і пекарню, опікувався бідними людьми.

У 1944 р. було спалено дерев'яну монастирську церкву, знищено через два роки монастир, а в 1961 р. – каплицю. Джерело обгородили колючим дротом. Ставили міліційні заслони у відпустові дні. Однак у лісі та в хатах проводилися підпільні богослужіння.

1975 р. завідателем поруйнованої більшовиками церкви у Зарваниці був призначений отець-митрат Василь Семенюк. Він із благословення митрополита Володимира Стернюка, працюючи душпастирем у катакомбних церквах, водночас став керівником підпільної духовної семінарії.

З благословення архиєрея Михайла Сабриги отець-митрат Василь Семенюк за активної участи парафіян і семінаристів відбудував у 1991 р. капличку біля джерела, відремонтував знищену церкву, спорудив біля неї велику каплицю, у якій відправляються під час відпустів богослужіння, а також Хресну дорогу. Зведено реколекційний будинок, де проводять реколекції священики багатьох єпархій, семінаристи, родини, молодь, діти...

ПАТРІОТИ ІДУТЬ...

У наступну неділю, 29 червня, біля соляної шахти "Саліна", що поблизу Добромиля, відбудеться мітинг-реквієм з ушанування пам'яті жертв тоталітарного комуністичного режиму. Після його завершення від священного місця, де відійшли у потойбічний світ борці за незалежність України, які загинули від рук енкаведистів, активісти Старосамбірської районної організації Конгресу Українських Націоналістів на чолі зі своїм ватажком Володимиром Васютою вирушать у хресну ходу на прощу до Зарваниці, щоб уклонитися святині, доторкнутися до її раритетів, набратися сил і снаги, благородних помислів.

Шлях патріотів проляже за маршрутом Добромиль – Самбір – Дрогобич – Стрий – Ходорів – Рогатин – Бережани – Бучач – Зарваниця. У ході цієї акції конгресівці зустрічатимуться з місцевим населенням, розповідатимуть людям про цілі і завдання КУН, його позиції, участь у громадському й політичному житті країни.

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ В ЧУДОТВОРНІЙ ІКОНІ ЗАРВАНИЦЬКІЙ

До місця уподоби Божого і Твого прийшли відвідати Тебе, Мати милосердя. Дай нам, о Пречиста Діво, Царице неба і землі і Мати нашого краю, щоби оздоровлені побачили велич Твоєї благодаті.

Тобі від Бога дану, незбагненну Твою славу і не висказане милосердя Твоє.

Ось недужі через Твоє заступництво одержують здоров'я, змучені до тебе прибігають, – отримують полегшення, всі, що Тебе в молитвах славлять і Твого покрова шукають, ласки Твої бачать. За їх прикладом і ми недостойні і грішні прибігаємо до Тебе, Преблагословенна, в надії Твого милосердя і несказанної Твоєї благодаті.

Поможи нам і заступи нас негідних перед престолом серця Твого Сина, відверни справедливий гнів за наші гріхи, перемінив милосердя і відпущення. Не дай нам загинути у гріхах наших, Але з джерела ласки Свого Непорочного Серця подай нам, просячим, поміч тепер, а особливо в годині смерти. Амінь.

ЦЕ ПОВИНЕН ЗНАТИ КОЖЕН ПАЛОМНИК

Що таке паломництво, відпуст, проща?

Це особисте паломництво кожного християнина слідами Спасителя. Аскетична вправа, за допомогою якої відбувається покаяння, молитва, піст, чування, постійне перебування в контакті з Богом.

Це не пізнавальна екскурсія, не розважальний похід для отримання приємностей, а духовна праця християн з метою оновлення і очищення серця, вдосконалення душі.

Що повинен робити паломник на відпусті?

Молитися, постити, більше перебувати у мовчанні, ніж у пустомовстві, давати милостиню, бути лагідним, стриманим, зосередженим.

Основні елементи відпусту, без яких проща не дасть духовної користі.

Ще перед прощею або під час неї обов'язково перепроситися з тими людьми, з якими перебуваєте у гніві. Якщо з різних обставин це поки що зробити неможливо, постарайтеся простити у душі всі кривди, образи, позбавитися гніву.

Признайтеся щиро перед Богом, що, можливо, у цих недобрих стосунках з ближніми є і ваша вина. Обов'язково помоліться за тих, хто вас образив чи скривдив. Це буде крок до вашого всепрощення, а, можливо, і примирення.

Для отримання повного відпусту гріхів кожен паломник повинен: взяти участь у службі Божій, прийняти Святі Тайни Покаяння (Сповіді), Пресвятої Євхаристії (Причастя Тіла і Крові Господа нашого Ісуса Христа) і наприкінці відпусту отримати благословення головуючого там єпископа або священика.

Дуже корисним є: споживання освяченої води, яка витікає з чудотворного джерела, обмивання нею обличчя, інших частин тіла, окроплення будинків, квартир, службових приміщень; читання священиками молитов на оздоровлення.

ПЕРЕЖИТЕ

У ЖИТТІ, ЯК НА ДОВГІЙ НИВІ...

Сповідь українки, яка дивом вціліла в лабетах комуністичної системи, вижила і знайшла своє щастя в далеких світах.

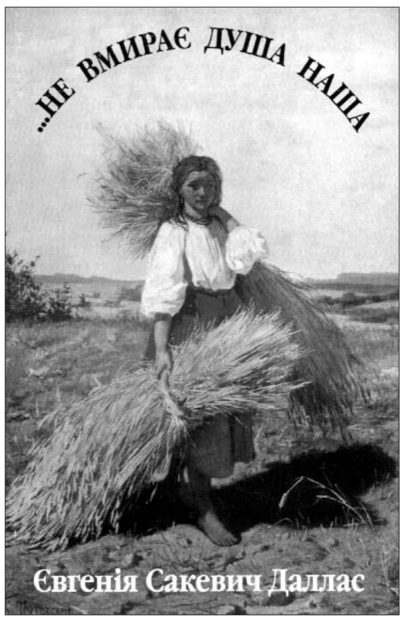
Проте на схилі літ її думки все частіше вертаються на батьківщину.

Євгенія ДАЛЛАС

Народилася в серпні 1924 чи 1925 року, точно не знаю, в селі Кам'яній Балці Першотравневого району Миколаївської області. Батько мав багато землі, отож під час колективізації його розкуркулили й засудили до багатьох років сибірської каторги. Землю, збіжжя і всі продукти та майно забрали в колгосп. Мати не мала чим нас нагодувати. Нас, дітей, спіймали за збиранням колосків на стерні, а що ми були неповнолітні, то заарештували й засудили нашу матір. Їй дали три роки, але вона вже ніколи не повернулася. З тих пір я ніколи не бачила моїх батьків. Спочатку мене маленьку забрала сестра. Та хтось попередив, що вночі прийдуть арештовувати її чоловіка, тому ми втекли з дому, сіли на поїзд і поїхали до Києва. Але й там не знайшли кращого життя, бо через кілька місяців у Києві почався голод, і сестра померла. Я вешталася вулицями, намагаючись вижити, їла траву.

Одного разу я стояла біля крамниці. З неї вийшла жінка з хлібом у руках. Я ніби загіпнотизована стояла і незворушно дивилася голодними оченятами... Жінка підійшла, посміхнулася і дала мені шматочок хліба. Вже минуло так багато років, а я й досі не можу забути лагідне обличчя тієї жінки. Це чи не єдиний світлий спогад з мого дитинства.

Мене разом з іншими бродячими дітками помістили в дитячий будинок. Згодом мене забрав старший брат Яків. Другий брат Гаврило навчався у Військовій академії. Там вимагали, щоб він відмовився від батька і матері, яких засудили як "ворогів народу". Але брат шанував батьків і не зробив цього, отож з

Академії його відрахували. Перебивався тимчасовими заробітками, захворів на туберкульоз і помер. Дружина брата Якова на знала як мене спекатися. Невдовзі звільнився з ув'язнення інший брат – Грицько. Він мене забрав, але, як колишньому в'язневі, йому ніде не дозволяли жити довше, ніж шість місяців. Отож ми постійно переїздили. Я була зголоднена і виснажена психологічно переїздами і бездомним життям. Нарешті, мене відправили в Курськ до батьків братової. Це дало мені стабільність та пристойну їжу, і я стала навчатися.

У 1941 році розпочалася війна, а з нею і нові лихоліття. Ми знову залишилися без їжі. Брат Григорій забрав мене до себе і найняв для нас кімнатку. Коли брат був на праці, господар помешкання зґвалтував мене і пригрозив, щоб нікому не казала, бо вижене нас на вулицю. Брат старався нагодувати мене, а сам був виснажений недавнім тюремним режимом і важкою працею, важко хворів і через рік помер. Довелося мені найнятися прибиральницею в їдальню для німецьких солдатів. Там мене зґвалтував німецький солдат.

Потім німці вивезли до Австрії. Працювала на мануфактурній фабриці. В Австрії теж був голод, і багато наших хлопчиків повмирало. Мене потроху підгодовували австрійці, і я вижила.

Після закінчення війни хотіла виїхати до Франції, але важко захворіла. Заки одужала, то французи вже виїхали. Залишилися італійці. Вони взяли мене з собою до Італії. Там люди мене нагодували і подарували одяг, тому мені здавалося, що я – в раю.

Згодом комуністичні агенти почали нас виловлювати і змушувати повернутися в Радянський Союз. Я знала, що мої сестра і два брати померли, батьків засудили, і я не знала, чи живі вони, то куди ж повертатися? І я втекла від тих агентів. Виїхала до Мілана. Італійці допомогли мені змінити ім'я й отримати документи. Почала працювати в театрі акторкою, танцюристкою, а пізніше – моделлю. Мала чималий успіх, знала українську, російську, німецьку, французьку та італійську мови... Їздила по Італії з виставками мод. Та через шість років у Європі вийшов закон, який зобов'язував усіх нелегалів повернутися на батьківщину або виїхати до Америки чи Австралії. Мені порадили, що з моїм фахом краще буде в США, отож я виїхала до Нью-Йорка. Тоді переїхала в Техас, де також успішно працювала. Вийшла заміж, народила сина. Та чоловік помер у 45-річному віці.

Вдруге вийшла заміж і переїхала до Шотландії. Мій чоловік ввів мене у вищий світ, і моє життя було щасливим.

Я написала книгу англійською мовою "One Woman Five Lives, Five Countries". Українською її назвали "Не вмирає душа наша". Це захоплююча і зворушлива розповідь не лише про життя моє і моєї родини, а й про життя усіх українців у роки комуністичної диктатури.

А нині хочу зробити фільм з моєї книжки і шукаю спонсорів.

Лос-Анджелес, США

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

НІ, ТАК НЕ ТРЕБА!

М. ГОРОБЧЕНКО

Завзято поділяючи Україну на північну та південну, західну і східну, політикани наші якось забули, що, крім населення, є ще у нас і нація. Не спитавшися дозволу в українців, Кравчуки, Кучми, Плющі та їм подібні забрали в народу спадщину, яку йому передали сотні поколінь, – право і обов'язок називатися українцями.

Та більшість українців навіть уваги не звернули на ту крадіжку. Їм і в голову не приходить, що байдужість до таких речей призводить до того, що народ, позбавлений найменння, втрачає успадковану від предків територію, і його як бидло вантажать у телятники та й відвозять рубати сибірську тайгу.

Але тим часом, коли пересічні українці не підозрюють, куди їх штовхають владоможці, останні діють цілеспрямовано і наполегливо. На даному етапі вони прагнуть домогтися того, щоб російській мові було надано статус державної: на словах – другої, а на ділі – єдиної, яка має остаточно витіснити українську з усіх сфер суспільного життя. Ворог вчергове замахнувся на святиню нашого народу, а народ наш знову мовчить. Як писав великий Тарас:

А братія мовчить собі,
Витріщивши очі:
Може, каже, так і треба...

Ні, так не треба! Не так було на землі нашій тоді, коли ми пам'ятали, що ми – велика нація. Тоді ми дивували людей з далеких країв нашою неповторною архітектурою, нашими чарівними піснями. Україна, яка тоді звалася Руссю, була сильною державою. Державний поступ русів-українців перервала страхітлива татаро-монгольська навала. І хоча у вогні і гармидері битв та побоїщ багато цінностей було втрачено, та коли Київська державність відновилася, заблищали перлини української духовності. Богдан Хмельницький дбав про притулки для сиріт, про школи, лікарні, театри. Іван Мазепа і його однодумці-меценати не шкодували коштів на спорудження навчальних закладів і божих храмів. Та й навіть за царату українські поміщики та цукрозаводчики пів-Києва забудували, бо вони почували себе синами України, а не північно-східного грабіжника, тож і мислили, і розмовляли рідною мовою.

А як мислять, як розмовляють теперішні "наші" мільярдери? Вони чужі в нашім домі. Тож на землі нашій ці скоробагатьки храмів не будують. Зате зруйнували у Києві історичні вали. Наші церкви палять. Києво-Печерську лавру привласнили москалі і порядкують там, як у власній скрині.

Сьогодні треба не мовчати, а бити на сполох. Кожен українець повинен усвідомити, що ми – велика нація з великою історією. Ми пережили катування, депортації, розстріли. Сьогодні маємо захищатись і захищати нашу спадщину у власному домі. Слава Богу, в особі Віктора Ющенка маємо першого Президента, який виступає на захист наших національних інтересів. Необхідно його підтримувати, допомагати йому. Недаремно сказано, що в єдності – сила.

м. Новомиргород,
Кіровоградська область

РЕАЛІЇ

НЕМИЛОСЕРДНА ПРАВДА ЖИТТЯ

Чому в нашій країні всюди насаджується культ брудних статевих стосунків, шлунку і грошей?

Віталій ТКАЧУК

Світлина Святослава МІЗЕРНЮКА

Пропоную нотатки, записані мною під час нічної "експедиції" одним із міст України.

Виходжу я з домівки, дивлюсь на годинник: 22:11. "Починаємо!", – сказав, підбадьорюючи сам себе, і вирушив в дорогу. Пройшов декілька кроків і відчув якийсь глухий шум, почав прислухатися. Під порогом одного з під'їздів побачив зграйку молодих людей, які, не криючись, вживали наркотики. Вони щось жваво обговорювали, сперечалися. Я, щоб не наразитися на неприємність, поквапився відійти подалі. Вирішив поїхати в центр міста і пішов на зупинку. По дорозі побачив ще одну неприємну картину: два чоловіки в пошуках їжі та необхідних речей копирсалися в сміттєвому контейнері. Таких людей у нашій країні тисячі, в той час, як наші "патриції" їздять на елітних автівках, живуть в розкішних будинках, бенкетують, відпочивають на VIP-територіях. За свої задоволення вони розплачуються "заробленими" шляхом обкрадання народу грошима!

На зупинці я сів у "комфортабельний" автобус і поїхав до центру міста. Коли вийшов з автобуса, опинився серед юрби молоді, яка прямувала невідомо куди і для чого. Місто виглядало дуже гарно, все в ілюмінації, вогниках. Я пішов уздовж центральної вулиці міста, дуже уважно придивляючись й прислухаючись до всього, щоб якомога точніше зафіксувати життя нічного українського міста. Дорогою мені здебільшого зустрічалася молодь віком від 14 до 20. Закони наші, як завжди, далекі від реальності, і мало хто знає, що згідно з законодавством України молодим особам, які не досягли 18 років, заборонено перебувати без супроводу батьків у пізню годину. Але найгірше було те, що переважна більшість юнацтва йшла із цигарками та пляшками із спиртним у руках. І одразу згадується ганебне наше світове лідерство після Росії в дитячому та підлітковому алкоголізмі. На додаток – замість цивілізованої мови лунали "трьохповерхові" російські вислови, яких в українській мові не існує. Страшенно пригнічений, я вирушив далі. Переді мною постала гарна споруда – міський кінотеатр. На ньому висіла величезна афіша із напівоголеною дівчиною – про зміст кінострічки здогадатися було неважко. Частина юнацтва прямувала саме сюди, а інша – в диско-бар, який був поруч. У диско-барі було лячнувато: темрява, цигарковий дим, несамовитий виск нетверезих дітей під дикунську музику. Зміст пісень не відрізнявся від сюжету кінострічки в кінотеатрі. Чому в нашій країні всюди насаджується культ брудних статевих стосунків, шлунку і грошей? Вийшовши звідти, наче в інший світ, сповнений негативних вражень, я пішов додому. На шляху додому мене перестріла юрба т. зв. дітей "вулиці". Вони були дуже брудні, від них тхнуло ацетоном. Запитавши в мене, чи маю я цигарку, пішли в інший бік. Ці діти живуть навколо нас у підвалах, теплотрасах, голодні і знедолені. Їх в Україні – сотні тисяч!

Український народе, не мирімося з цим, не сприймаймо все, як є, не пливімо за течією, яку направляють люди, котрі хочуть здеморалізувати, знищити як висококультурний народ нас, українців. На превеликий жаль, у них це досить непогано виходить! Але я вірю, що наш народ – один із найосвіченіших, найгарніших, найспівучіших народів світу – за допомогою власних сконсолідованих національних сил вирветься із цієї культурної та економіко-політичної кабали. Я вірю, що наша рідна земля буде родити синів і дочок, гідних наших славетних пращурів. Пам'ятаймо слова великого сина українського народу Григорія Сковороди: "Щоб змінити макросвіт, потрібно змінити мікросвіт".

Чернігівський р-н.

Я розцінюю це як намагання зсередини розвалити демократичну коаліцію. В ім'я чого? Можливо, заради якоїсь іншої коаліції. А можливо, через свої власні амбіції та особисті образи. Якщо аналізувати списки від "Нашої України", скажімо, п'ятого і шостого скликань, то щодо якісного складу я б сказав, що попередній варіант представництва був більш вартісним хоча б з огляду на захист українських інтересів у парламенті. Виникає запитання: за що боролися? Нібито за очищення списків. Багатьох, у тому числі й мене, називали небажаним у нових списках. Проте, маємо сьогодні таких "бажаних", які розвалюють те, що їм дав можливість створити той же Президент Ющенко. Адже саме завдяки достроковим виборам з'явилася можливість утворити демократичну коаліцію. Та, на жаль, нові депутати виявилися тими, які працюють деструктивно, на її розвал.

Прикро, якщо сьогодні ключові гравці політикуму не знайдуть спільної мови: Президент, прем'єр-міністр, керівники та депутати фракцій демократичної коаліції. Це може скінчитися погано. Знову ж таки, супротивники України візьмуть на озброєння прислів'я: де два українці – там три гетьмани. Свого часу ми зламали цю сумну схему. КУН теж до цього доклав зусиль, свідомо вийшовши з "Нашої України". Та й потім, коли КУН не пішов на дострокові вибори, аби не відбирати голоси у НУ-НС та демократичної коаліції. Конгрес подав приклад, як стати вище над партійними амбіціями, принести їх на вівтар загальноукраїнської справи.

Пригадаймо заяви та документи про розпуск низки партій заради об'єднання в одну. Чи хоча б одна з них виконала те, під чим підписувалася? Наперед було зрозуміло, що то авантюра. Тоді казав і зараз підтверджую: я не політичний авантюрист, тому вчинив відповідально як перед партією КУН, так і перед лицем української демократії. А тих, хто підписав ці завідомо неправдиві документи, можу назвати лише політичними авантюристами. Нехай їх оцінює народ. Сьогодні стає очевидним рейтинг "Нашої України", яка, наприклад, під час виборів до Київради взагалі не пройшла, на превеликий жаль. Ніщо не вчить наших демократів – наступають щоразу на ті ж граблі, бо не хочуть вчитись ні на своїх, ні на чужих помилках.

– Усіх турбують процеси, що відбуваються в економіці України: ревальвація гривні, девальвація долара, інфляція, постійне зростання цін. Ви як економіст, напевно, розумієте і знаєте, кому це вигідно? Хто заробив капітал на черговій хвилі пограбування українського народу?

– Насамперед ділки, які збагачуються на коливаннях того ж курсу долара, адже мають інформацію, наприклад, про час і міру падіння долара. А чи виграв від цього народ? Навряд. Якщо такими методами навіть тимчасово гасити інфляцію – це може перерости у гіперінфляцію. Якщо "посиплеться" банківська система, то за нею автоматично впаде вся економіка, насамперед – виробництво, що становить внутрішній валовий продукт, тримається на фінансуванні, кредитуванні. Зазвичай, 70 відсотків оборотних коштів – це кредитний ресурс. А сьогодні шляхом штучного виведення гривні з обігу банки стали фактично безресурсними. Усе це в підсумку відбивається на собівартості виробленої продукції, спустошуючи гаманці наших співгромадян. Зрозуміло, що народ програє від цієї економічної політики. Більше того, негативні підвалини економіки, які закладаються сьогодні, дадуть про себе знати завтра. Оскільки економіка і виробництво – це інертна система. Тому й існує велика загроза гіперінфляції.

Закінчення
Початок на 1-й стор.

ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ ПІДХІД

Олексій ІВЧЕНКО: "ДЛЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ ПОТРІБНА ПОЛІТИЧНА ВОЛЯ"

– Яка роль уряду Юлії Тимошенко у цьому процесі?

– Національний банк узгоджує свою курсову політику з Кабінетом Міністрів. Інфляція та боротьба з нею – не питання Нацбанку, а питання і зобов'язання Уряду. Компетенція Нацбанку – монетарна політика і не більше. І коли НБУ приймає рішення про девальвацію долара, то виникає питання: чому НБУ бере на себе повноваження Уряду?

– До питання енергетичної безпеки України. Минуло кілька років відтоді, як Ви, Олексію Григоровичу, очолювали НАК "Нафтогаз України", і вже тепер неозброєним оком видно: саме Вам вдавалося найкраще керувати цією структурою. З огляду хоча б на те, що тоді баланси організації були профіцитними, а Ваш наступник залишив по собі мільярдні борги. Чи можлива цілковита енергонезалежність України? Як Ви розцінюєте підсумки недавнього міжнародного саміту з енергетичної безпеки і зокрема те, що президенти п'яти країн засвідчили намір будувати Євроазійський нафтогазотраспортний коридор?

– Почну з "Нафтогазу". Сьогодні цифри говорять самі за себе. Я завжди наголошував: давайте розмовляти мовою цифр. Не приховую: мені приємно, що всі показники – на мою користь, адже НАК "Нафтогаз" найефективніше працював тоді, коли я його очолював. Говорячи про те, що залишив мій наступник у "Нафтогазі", мало сказати лише про борги. Він залишив просто руїни. Якби Уряд не підтримав НАК "Нафтогаз", то ця стратегічно важлива для держави структура стала б абсолютним банкрутом. Усе пізнається в порівнянні.

Що стосується питань енергетичної безпеки, то, безумовно, паливно-енергетичний комплекс є одним з ключових елементів національної безпеки, зокрема енергетичної. Цим повинні займатися найвищі посадові особи держави. Коли я очолював "Нафтогаз України", то мене кинули "на прорив": під час усіх переговорів навіть на рівні президентів головну скрипку вів саме я. Щоправда, на мене потім "усіх собак повісили". Хоча зробила моя команда дуже багато, в тому числі й у питаннях енергетичної безпеки: не допустили здачі газотранспортної системи України, отримали найкращу на той час ціну за газ на п'ять років, підняли транзитну ставку. Наступники ж в односторонньому порядку піднімали ціну за газ до 130 – 150 доларів, коли транзитна ставка залишалася на тому ж рівні. Проте, напевно, комусь так було вигідно. Звісно, народу ніхто про це особливо не розповідав. Мовчали і загальнонаціональні ЗМІ. А мені говорити було незручно, оскільки виглядало б як виправдовування. Чому і за що я повинен виправдовуватися?

Повертаючись до питання енергобезпеки, скажу однозначно: Середньоазійський нафтотранспортний коридор – це дуже перспективне питання. Газогон "Одеса-Броди" обов'язково потрібно повертати в аверсному напрямку до Європи. Я намагався зробити для цього все ще у 2005 році, але завершити не встиг. Постає інше питання: як ми повинні працювати задля заповнення нафтопроводу нафтою разом з такими країнами, як Азербайджан, Казахстан, Туркменістан. Адже для побудови Середньоазійського газотранспортного коридору сьогодні є всі можливості. Потрібна лише політична воля і єдина лінія усіх гілок влади: Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради. І тоді без жодних проблем зможемо побудувати нафто- та газотранспортний коридори в обхід Росії.

– Це дасть Україні повну енергонезалежність?

– Якщо побудуємо газотранспортний коридор – так. Зможемо повністю обійтися без російського газу. Ми його вже сьогодні практично споживаємо дуже мало (5–10 відсотків). Україна використовує переважно туркменський газ, тільки за невірною схемою. Пам'ятаєте, коли я очолював "Нафтогаз", ми уклали договір про пряме постачання туркменського газу на 2006 рік за ціною 50 доларів (відповідно до прямого контракту). Однак потім тогочасний міністр палива та енергетики Юрій Бойко поїхав до Росії та розірвав цей прямий договір з Туркменістаном, натомість підписавши з росіянами угоду на купівлю газу по 100 доларів на кордоні з Туркменістаном і Узбекистаном. А вже до нас цей газ потрапляв по 130 доларів. Це вигідно міждержавним стуруктурам – посередникам. "Газпром" передав своє право на транзит комерційним структурам, які диктують свої ціни і на цьому заробляють.

– Пригадую оте шумовиння у ЗМІ з приводу Вашого авто. Ціла піар-акція. При цьому і тоді, і після того чиновники різних рівнів масово закупляли дорогі іномарки (масштаби цього явища рік тому продемонструвала Тендерна палата) і вже ніхто на це уваги не звертав…

– Після висмоктаної з пальця історії з моїм авто Кабінетом Міністрів Віктора Януковича у 2007 році придбано п'ять броньованих "мерседесів" за бюджетні кошти, у кілька разів дорожчих від мого. І ніхто не хотів знати, що той злощасний "мерседес" я взяв у кредит не за державний кошт. Однак тоді було вигідно "п'ятій колоні", якій я заважав у "Нафтогазі", зробити з мухи слона. Піар-кампанія проти мене, яку вони тоді проплатили, була дорожчою, ніж той мій автомобіль. Проте час ставить все на свої місця. Я пишаюсь тим, що зробив на користь України, коли працював керівником "Нафтогазу".

– Олексію Григоровичу, Вам не хочеться повернутися у "велику владу" зараз? Напевно, пропозиції є…

– Пропозиції були і є, але я спочатку вирішив: нехай спробують без Івченка. Спробували і виявилося, що нічого кращого в "Нафтогазі" після мене ніхто не зробив. Безумовно, я вважаю себе серйозним фахівцем у нафтогазовій галузі і знаю, що мій досвід, знання і патріотизм ще принесуть користь нашій державі. Напевно, на якомусь етапі я погоджуся на певну посаду. Сил достатньо. Здаватися – не в моєму характері і не в моєму стилі. Я відмовився від мандата депутата тоді, коли мене цькували. Тим самим довівши, що депутатство для мене – не самоціль, коли мова заходить про перспективи для України бути демократичною державою. Сьогодні видно, що не так багато людей, котрі і в "Нафтогазі", і в парламенті можуть діяти на користь України. Тому з часом я повернуся.

– Не секрет, що, окрім політичної, громадської, економічної діяльности, Ви є меценатом. Про це майже нічого невідомо широкому загалу. Отже, на що Івченко витрачає гроші?

– То дуже велика ділянка роботи. Я став меценатом більш як десять років тому. Багато зроблено на Львівщині, Франківщині, Тернопільщині, зокрема у відбудові низки церков. Сприяв під час будівництва знаменитого християнського центру у селі Зарваниці. А у Львові я допоміг запустити найкращий у Європі кардіологічний та один з кращих онкологічних центрів. Чималі кошти виділив на реставрацію історичної пам'ятки – собору Святого Юра. Окрім того, підтримую школи, дитячі будинки сімейного типу. Останнім часом сприяю відбудові Гетьманської столиці в Батурині (відправив півтори тисячі кубометрів лісу на відновлення фортеці). На Харківщині також багато допомагав школам та місцевим адміністраціям у вирішенні соціальних питань, за що маю численні подяки. До речі, і в Криму я надавав кошти для відкриття українського ліцею у Сімферополі, на закупівлю літератури та ремонт для сімферопольських середніх шкіл.

Треба, аби в Україні серед багатих людей було більше свідомих українців, а не космополітів. Тільки тоді від них буде велика користь людям і державі.

– У непростій для України політичній ситуації якою буде стратегія КУН? Як діятимуть націоналісти найближчим часом?

– Усі події в нашому політикумі за останній час свідчать про те, що наближаються певні зміни. Або це будуть знову дострокові вибори, або зміна політичного формату, або... Безсумнівно, КУН братиме активну участь у цих процесах. Ми виявили себе як послідовна політична партія, що базується на рятівній і вигідній для народу України ідеології – націоналізмові. Закликаємо до єднання, готові працювати з усіма патріотично налаштованими політичними силами. Я довів, що поступитися власними амбіціями – не є проблемою для мене. Безумовно, не піду на єднання з формальними патріотами.

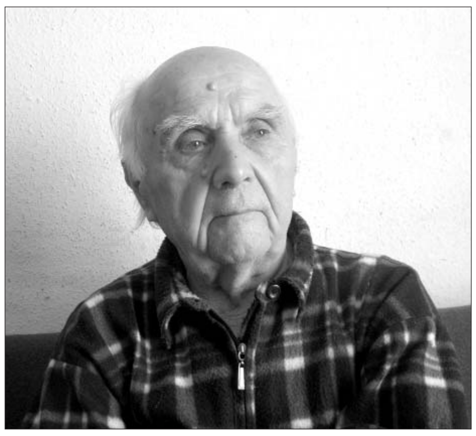
А поле для діяльности – велике, оскільки в столиці та в усій Україні люди дедалі більше розуміють, що є потреба у таких послідовних націоналістичних силах, як Конгрес Українських націоналістів.

– Щиро вдячна за розмову.

Розмову вела
Юлія МИРОНЧУК

ПОСТАТЬ

Степан СЕМЕНЮК: "МРІЄМО ПРО ЗАМОЖНУ УКРАЇНУ"

Одна лише біда і нестерпний гніт та великі труднощі у прагненні здобути освіту, які залишила після себе Росія, були своїми. У хвилини розпачу дуже гіркою відчувалася поразка у визвольних змаганнях 1917–1921 років, коли українцям не вдалося вистояти й утримати незалежність держави у боротьбі з внутрішніми і зовнішніми ворогами. Якраз тоді і замислився над тим, де вихід із складної ситуації, пробував знайти шлях, здатний привести до успіху.

Хочу підкреслити, що в тридцятих роках у західних областях діяли різні політичні партії, які своїми діями чинили добро і не зовсім. Але тільки націоналісти (ОУН) говорили народові правду. Вони наголошували, що без здобуття незалежної держави не можна розв'язати жодного національно-соціального питання народу. Їхній клич: "Здобудеш Українську державу або згинеш у боротьбі за неї!" був не тільки привабливим, а й зрозумілим, спонукав до політичної активности. Люди, які оголосили і сповідували це гасло, жили ним, були серед нас, були нами. З мого покоління, з моїх друзів виросли пізніше командири УПА. Серед них, зокрема, був і Сергій Качинський ("Остап"). 1938 року під впливом своїх друзів я вступив до ОУН, ставши на стежку боротьби за незалежну Україну.

– Вас, як і багатьох інших патріотів, не оминула гірка чаша арешту, жорстоких допитів, тривалого ув'язнення. Що допомагало Вам вистояти у важких умовах каторги, звідки бралися сили для боротьби за колючим дротом?

– З приходом совєтської влади у 1939 році я став працювати учителем. Пройшов дві так звані педагогічні передпідготовки у секції істориків. 30 серпня 1940 р., уникаючи арешту НКВС (я був тоді підрайонним ОУН), перейшов на нелегальне становище. Досвід конспіративної роботи, надійні друзі дозволили пропрацювати у підпіллі впродовж німецької окупації та нової московської аж до арешту. Так званий ревтрибунал військ НКВС засудив мене до найвищої міри покарання – розстрілу. Після 79 діб перебування в очікуванні страти кару смерти замінили на 20 років каторжних робіт. Покарання відбував у тюрмах і таборах Росії – Тайшетлаг, Маріїнські табори, Норильськ, Воркута, тюрма в Іркутську, Центральний політичний ізолятор у Владимірі над Клязьмою, мордовські табори.

Закінчення. Початок на 1-й стор.

Для багатьох не було секретом, що ми мали там померти від знущань, недоїдання, непосильної праці і хвороб. І репресивна сталінська машина намагалася якомога більше витиснути з приречених в'язнів сил і здоров'я.

Але ми не здавалися, трималися гурту, не впадали у відчай. Віра в себе, сила духу, підтримка і взаємодопомога, висока дисципліна й упевненість у своїй правоті дозволяла нам вистояти у нелегких умовах, живила єство, вселяла надію, що наші страждання дозволять вибороти незалежну Україну.

Там, у Норильську, я знаходився у третьому каторжному таборі, де в 1953 році був учасником опору, що тривав два місяці.

Пригадую, за кілька днів до повстання один з бранців, уже відбувши свій термін ув'язнення, мав залишити табір. За ним приїхали рідні, які чекали на нього в селищі. Але він вирішив узяти участь у повстанні політв'язнів. І в тій протестній акції загинув.

Ця смерть, як і загибель інших в'язнів, не була марною. Ми вистояли і перемогли – домоглися приїзду з Москви комісії, яка переглянула справи репресованих. Відтак – в цілому близько 50 тисяч в'язнів були виправдані й відпущені на волю.

– А як склалася Ваша подальша доля?

– 1955 року мене передали разом із 234 в'язнями і тими, хто перебував у засланні, до табору, що знаходився на території Польщі. Згодом, після проходження слідства перед спеціальною комісією, нам надали статус репатріантів. Був то час, коли в Польщі йшлося до так званого "польського жовтня", напередодні повернення до влади Владислава Гомулки. Після звільнення працював у будівництві, змушений був по-новому навчатися за нової ситуації в соціалістичній Польщі. Згодом займав поважні посади.

– Очевидно, Ваше проживання у Польщі не обмежувалося лише виробничою діяльністю. Думається, Ваш досвід, знання прислужилися і в громадській сфері. Що можете сказати, наприклад, про діяльність представників української діаспори?

– Від 1956 року в ПНР розпочалося відродження українського культурного життя. Зокрема, було створено Українське Суспільно-Культурне Товариство (УСКТ) (тепер Об'єднання Українців у Польщі). Тоді ж почала виходити українська газета "Наше Слово" (існує й досі). Однак вся наша робота знаходилася під неослабним контролем польської влади. З часом, щоправда, ситуація стала поліпшуватися.

На сьогодні у Республіці Польщі існує п'ять українських середніх шкіл, у п'ятьох державних університетах є факультети філології. У різних місцевостях діють пункти навчання рідної мови і релігії. Функціонують також професійні товариства – вчителів, істориків, лікарів... Активністю відзначаються Об'єднання Українців Підляшшя, Об'єднання Лемків, Спілка українських політв'язнів і репресованих у Польщі. Не може не потішити той факт, що в країні набуває популярности українська преса. Окрім уже згадуваного часопису "Наше Слово", тут поширюються також "Над Бугом і Нарвою", "Ватра", "Благовіст", щорічник "Український альманах", церковні календарі, квартальник "Рідна мова". Один раз на два роки відбувається фестиваль української культури в Сопоті, щорічно – фестиваль "Лемківська ватра" в с. Ждині, що знаходиться у Карпатах.

– А чи багато нині живе і працює в Польщі відомих людей, які мають українське походження?

– Не варто, мабуть, зайвий раз підкреслювати, що український народ багатий на визначних особистостей. Чимало їх мешкає і в Польщі. Тут українці відіграють помітну роль у громадському, політичному й економічному житті, хоча й проживають досить розрізнено після горезвісної акції "Вісла", здійсненої 1947 року спільно польською і радянською владами. З приємністю хочу назвати представників нового покоління інтелігенції, які наділені чільними функціями у вузах, школах, громадських організаціях, а також у господарці. Серед них – відомі вчені С. Козак, Р. Дрозд, В. Корбич, Б. Гальчак, Г. Куприянович, Я. Грицков'ян, С. Яворницька, Ю. Гаврилюк, М. Туцька та багато інших.

– Хотілося б почути оцінку українцями Польщі сучасної ситуації в Україні.

– Представники української діаспори в Польщі загалом дуже добре орієнтуються в цьому питанні. Вони, зокрема, глибоко переймаються існуючими в Україні проблемами, їх непокоїть політична й економічна нестабільність на теренах держави. Особливо болісно сприймають те, як влада інколи легко поступається інтересами на користь Москви, що в Україні досі чинне совєтське окупаційне право, а українська дипломатія працює властиво за методами МЗС УРСР. Нам прикро також, що влада по суті не цікавиться життям своєї діаспори в сусідніх країнах; що ЗМІ в Україні здебільшого неукраїнські і т. ін.

– Ми живемо в сусідніх державах. Отже, обидві країни зацікавлені в плідній співпраці й виробленні спільних взаємовигідних проектів. Як Ви вважаєте, чи ведеться робота в цьому напрямі, яка участь у таких напрацюваннях українців Польщі?

– На жаль, на сьогодні, окрім балачок і декларацій, насправді немає значних спільних українсько-польських проектів. А це тому, що в Україні, як мені здається, досі не існує міцної національної економіки, а влада особливо не переймається цією проблемою. Хоча український капітал уже помітний на польському ринку. Республіка Польща, в свою чергу, дуже сприяє діяльності польських громадських організацій в Україні, де їх налічується близько сорока. У політичному полі Польща активно сприяє Україні у справі вступу її до НАТО і ЄС. Мабуть, тут поляки поки що роблять значно більше, ніж українська дипломатія. Бо Польща має в тому свої стратегічні інтереси.

– Наскільки українці Польщі відчувають себе українцями, пам'ятають про своє походження, шанують звичаї, обряди, мову, які заходи влаштовують? Чи прищеплюють представники старшого покоління все це своїм дітям, онукам; як сама молодь прилучається до цього, як ставляться до подібних дій українців поляки, представники інших національностей Польщі?

– Українці в Польщі дуже прив'язані до своєї релігії, обрядів, звичаїв, свят. І все це передається від батька до сина, з покоління в покоління. Відрадно, що останнім часом тут спостерігається пожвавлений інтерес до життя українців з боку Посольства України в Польщі.

Очевидно, що українці в Польщі мають певні негаразди як внутрішнього плану, так і ті, що виникають з наслідків акції "Вісла". Це, зрештою, й зрозуміло, адже такі події в житті народу ніколи не проходять безболісно, тим більше, що Ухвала Уряду Республіки Польщі в справі проведення цієї акції зберігає досі правову чинність. Але це вже окрема тема для істориків та юристів, що вимагає окремого обговорення.

– Що Ви хотіли б побажати українському народу?

– Найперше і найголовніше – збережіть і утвердіть політичну й соборну суверенність Української Держави, здолайте проблеми, підніміть добробут людей. Повірте, тут, у Польщі, ми мріємо вже незабаром побачити сильну й заможну Україну.

Розмову вів
Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

На численні прохання наших читачів вміщуємо тексти Декалогу Українського Націоналіста та Гімну Організації Українських Націоналістів

ДЕКАЛОГ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІСТА

Я дух одвічної стихії, що зберіг Тебе від татарської потопи й поставив на грані двох світів творити нове життя:

1. Здобудеш Українську Державу або загинеш у боротьбі за Неї.
2. Не дозволиш нікому плямити слави, ні честі Твоєї Нації.
3. Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань.
4. Будь гордий з того, що Ти є спадкоємцем боротьби за славу Володимирового Тризуба.
5. Пімсти смерть Великих Лицарів.
6. Про справу не говори з тим, з ким можна, а з ким треба.
7. Не завагаєшся виконати найнебезпечнішого чину, якщо цього вимагатиме добро справи.
8. Ненавистю і безоглядною боротьбою прийматимеш ворогів Твоєї Нації.
9. Ні просьби, ні грозьби, ні тортури, ані смерть не приневолять тебе виявити тайни.
10. Змагатимеш до посилення сили, слави, багатства і простору Української Держави.

ГІМН ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Зродились ми великої години
З пожеж війни і з полум'я вогнів,
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гнет і гнів на ворогів.

І ось ідемо в бою життєвому
Тверді, міцні, незламні, мов граніт,
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець, той здобуває світ.

Не треба нам ні слави, ні заплати,
Заплатою нам радість боротьби,
Солодше нам у бою умирати,
Ніж жити в путах, мов німі раби.

Доволі нам руїни і незгоди,
Не сміє брат на брата йти у бій,
Під синьо-жовтим прапором свободи
З'єднаєм весь великий нарід свій.

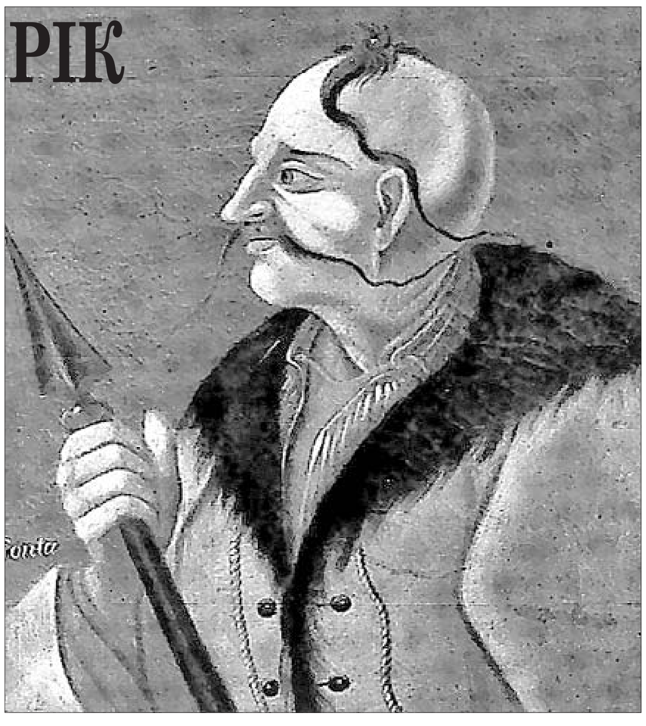
Велику Правду для усіх єдину
Наш гордий клич народові несе:
Батьківщині будь вірний до загину,
Нам Україна вище понад все!

Веде нас в бій борців упавших слава,
Для нас закон найвищий та наказ –
Соборна Українська Держава
Вільна, міцна, від Сяну по Кавказ!

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

ІВАН ГОНТА В ПОВСТАННІ

КОЛІЇВЩИНА 1768 РІК

Олександр ЧЕЧУЛІН

З числа історичних подій, які навічно закарбувалися в історичній пам'яті українського народу, особливе місце посідає повстання 1768 р., відоме під назвою Коліївщина. Це повстання було останнім збройним вибухом масового національно-визвольного руху українського народу в тривалій боротьбі за становлення свободи і незалежности від влади Польщі. Події тих часів добре відомі й описані в багатьох історичних джерелах. Основними особами, які керували подіями того повстання, були:

– настоятель Мотронинського Монастиря Мельхиседек Значко-Яворський, який освятив повстанців на збройний опір та здійснив обряд Освячення над їхньою зброєю;

– сотник війська Запорозького Максим Залізняк, який привів невелику ватагу запорожців (18 чоловік) до Холодного Яру, звідки потім вирушили тисячі повстанців, які приєдналися до нього;

– Іван Гонта, сотник Уманського полку.

Про Івана Гонту, якого Т. Шевченко в своїй поемі «Гайдамаки» називає праведним мучеником, цікаві подробиці наводить відомий історик М. Максимович.

І. Гонта був у полі зору комісара Умані Младановича як досвідчений у військових справах козак, який сміливістю і відвагою довів вірність на службі у війську графа Потоцького, до чиїх володінь належала Умань.

Під час Коліївщини до Умані, рятуючись від гніву повстанців, збіглися тисячі польських панів та жидів зі своїми пожитками, цінностями і ріднею. Таким чином, в Умані накопичилася величезна кількість людей та майна. М. Залізняк, очоливши повстанський рух, спрямував свій основний удар на Умань, яка становила собою добре укріплену фортецю із залогою із 2600 козаків-українців. Полковником цього полку був шляхтич Обух, людина незначуща у військовій справі. Тому основну надію в справі оборони Умані від повстанців було покладено на І. Гонту. У сотники Гонта вийшов із селянських дітей, будучи хоробрим воїном та розумною освіченою людиною, вмів добре говорити і писати по-польськи. Він мав особливу милість від графа Потоцького, який надав йому у власність два села – Россушки та Орадовку. Крім того, Гонту любило і шанувало місцеве населення – прості козаки та селяни. Така міцна позиція Гонти при графському дворі наймогутнішого польського магната не могла не викликати заздрощів серед шляхти, котра мусила поступатися своїм гонором перед українським козаком, та ще й вихідцем з «холопів». Крім того, сам Гонта, за свідченням М. Максимовича, був людиною честолюбною і занадто різко реагував на будь-які випади, що торкалися його чести і гідності. Почалися інтриги і доноси. Гонту звинувачували у зраді, у зв'язках з гайдамаками, у посібництві Залізняку.

Кілька шляхтичів вимагали від комісара Младановича стратити Гонту. Гонта був роздратований такими звинуваченнями, оскільки не було підстав для підозри його у змові із Залізняком.

А Залізняк дійсно хотів схилити Гонту на свій бік і, скориставшись моментом, у листі запропонував йому приєднатися до повстання. Обурений діями шляхти, Гонта погодився.

Про Залізняка ходили легенди як про великого характерника. Треба відзначити, що у нього було добре налагоджено обмін інформацією з усіма містами і селами, до яких він прямував. Сотні інформаторів під виглядом простих селян або кобзарів ходили околицями Умані і збирали відомості щодо присутности в місцевості збройних загонів супротивника, про їхнє озброєння, настрої та боєздатність. Знав він про інтриги, які дрібна шляхта плела проти Гонти. Використовуючи такий поворот подій, Залізняк почав писати до Гонти закличні листи, вмовляючи його покинути хитру та підступну шляхту, долучитися до повстанців і творити вільну державу Україну.

Гонта, зрештою, погодився і під час рейду уманського козацького полку проти гайдамаків з'єднує свої сили з силами повстанців недалеко від Умані, біля Грекового лісу. 19 червня 1768 р. спільними силами Залізняк і Гонта оволоділи містом Уманню. Почалася кривава розправа, вісімнадцять тисяч поляків і жидів було знищено. Цікавим є той факт, що за бажанням кожен повстанець мав право врятувати від смерти будь-якого поляка чи жида, привівши його власноруч до старшини на вихрещення. Таким чином було врятовано багато люду, особливо дітей.

Налякані розмахом повстання, шляхтичі почали говорити про нову Хмельниччину і змушені були просити допомоги у Москви, незважаючи на те, що в той час Польща перебувала майже у стані війни з Москвою.

Для придушення визвольного українського руху Москва негайно направила на допомогу шляхті полк кінноти на чолі з полковником Кречетніковим. Побачивши силу-силенну гайдамацького війська, Кречетніков не став вступати в бойові дії проти повстанців. Зробивши вигляд, що йому нема діла до повстання, він розташувався неподалік від табору гайдамаків. 6 липня 1768 він, запросивши до себе на бенкет гайдамацьку старшину, арештовує Гонту, а потім московити, оточивши табір, вночі полонили близько двох тисяч повстанців. Сотник Журба при цьому не дався живим, а почав битися і загинув разом з тридцятьма своїми товаришами-козаками. Решта – розбіглися хто куди.

Залізняка ж не знайшли серед полонених та вбитих. Його подальша доля невідома.

Самого Гонту Кречетніков спішно, боячись помсти гайдамаків, яких було багато в околицях, переправив з чотирьохсотенним загоном кавалерії до села Сербів, біля Могильова. Там його було страчено.

Кат протягом кількох днів здирав з нього живого шкіру. Знявши шкіру з голови, облупив голову сіллю й одягнув на оголений череп зняту шкіру. Потім його четвертували.

Під час таких нелюдських мук Гонта почав викрикувати прокльони і погрози на адресу шляхти та своїх катів, але два солдати запхали йому до рота землю. Де і як було поховано І. Гонту, невідомо.

Кара повстанців не дозволила Польщі уникнути драматичного сценарію.

Через два роки після Коліївщини в Польщі поширилася сильна морова виразка, яка забрала життів більше, ніж Коліївщина. А через чверть століття після тих подій настав кінець і Речі Посполитій як державній формації.

АПОГЕЙ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ УКРАЇНЦІВ

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

Нещодавно виповнилось 240 років з початку гайдамацького виступу проти національного, релігійного та соціального гніту від тодішньої польської окупаційної влади в Україні. На науково-практичній конференції, що відбулася в Уманському аграрному університеті, отаман черкаського козацтва Олександр Туз, історик-політолог з Києва Роман Матузко, викладач історії з Уманського педуніверситету Богдан Чорномаз та співробітник Уманського краєзнавчого музею Ольга Кобко розповіли численному уманському козацтву, викладачам та студентству університету, які вщерть заповнили актовий зал, про історію козацько-гайдамацького руху, що не припинявся після Хмельниччини ще майже сто років!

Виступ у 1764 році козаків-гайдамаків під проводом Максима Залізняка з Мотронинського монастиря і Холодного Яру на Умань, де до нього приєднався Іван Гонта з козаками, став апогеєм цього національно-визвольного руху українців. Після Умані повстанці мали на меті звільнення від окупантів усієї Правобережної України, але підступна зрада москалів на чолі з Григор'євим не дозволила втілити ці плани в життя. Іван Гонта був виданий москалями полякам і жорстоко закатований ними.

Присутні на конференції одноголосно проголосували за звернення до Президента України про побудову величного пам'ятника мужнім борцям за державну незалежність України і визволення українського народу з неволі Максиму Залізняку та Івану Гонті в Умані.

Під час конференції в акапельному виконанні ансамблю "Криниченька", тріо "Гонта" та Ірини Гуцелюк прозвучали народні пісні, а отцем Миколаєм Городецької церкви було урочисто посвячено в козаки групу студентів Уманського агроуніверситету.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Петро МАСЛЯК

Статистична довідка: Росія – найбільша за площею держава світу (17,1 млн квадратних кілометрів), володіє величезними природними ресурсами, територія Росії мало освоєна і заселена.

"Хіба в Росії немає ніяких внутрішніх проблем, що вона всі свої зусилля концентрує на проблемах України і Грузії, а також інших постраждавших держав? Що, росіянам вдома вже робити нічого, і тому вони пхають свого носа до інших країн, грубо втручаючись у їхні внутрішні справи?", – запитують у мене студенти. Шановні студенти і не тільки студенти! Якщо у світі є країна, де внутрішніх проблем найбільше на планеті і які роками не вирішуються, то це саме Росія. Цілі її регіони зруйновані війною і вимагають щоденної копіткої роботи і величезної суми грошей на своє відновлення. Місто Грозний, столиця Чечні-Ічкерії, виглядає як Сталінград чи Берлін після Другої світової війни. Коли проїжджаєш селами багатьох областей європейської частини Росії, то складається враження, що тут недавно пройшов Мамай або Чингізхан. Ферми стоять розбиті, дороги у ганебному стані, земля не оброблена. І це в країні, яка отримує за нафту і газ величезні кошти. Школи стоять такі, що, здається, їх будували ще за часів царя Гороха.

При цьому російська Дума приймає рішення про будівництво російських гімназій, російських вищих навчальних закладів в Україні. Називаються міста України, де це планується робити. З позицій міжнародного права і канонів міжнародних відносин Росія не має права виносити жодного рішення стосовно території України. Хіба це не "звіриний оскал" російського імперіалізму?

Та ви побудуйте залізницю у себе, запустіть, нарешті, збудований і зруйнований БАМ. Чому ви відправляєте свої залізничні війська до Грузії? Хіба вам уже нічого будувати на своїй території? Роботи – непочатий край.

Відомо, що імперії приречені на загибель. Насамперед тому, що імперія спрямовує свої сили не на вирішення внутрішніх проблем, а на зовнішню експансію.

Український геополітик Ю. Липа ще в 40-і роки XX століття, в період найбільшого розвитку російського імперіалізму, який ставив перед собою завдання завоювати увесь світ, написав книжку "Розподіл Росії". Нині його пророцтва починають збуватися. Росія неминуче буде розділена в XXI столітті між Китаєм, ЄС та ісламським світом. Чим раніше цей розподіл відбудеться, тим краще для росіян. Через 20 років у Росії взагалі не залишиться іншої альтернативи, як стати частиною Великого Китаю. Останній вже нині готовий віддати Росії 100–200 млн переселенців. Землетруси і повені в Китаї лише прискорюють цей процес.

Україна має стати на той час достатньо сильною державою, щоб захистити свої етнічні землі в Росії під час її неминучого розпаду. Ми не повинні кидати напризволяще етнічних українців у чорноземних областях Росії, на які вже націлилися нові імперіалістичні держави.

ВИСТАВКА

У Музеї мистецтв імені Богдана і Варвари Ханенків демонструють цикл "Капричос" (у перекладі – "фантазії") геніального іспанця Франциска Ґойї (1746–16.04.1828), що належить до кола найвідоміших шедеврів світового мистецтва й ось уже два століття хвилює уми й душі.

"ФАНТАЗІЇ" ҐОЙЇ ЗНОВУ В УКРАЇНІ

Іван АНДРУСЯК, "Нація і держава"

Цікаво, що два роки тому цей же цикл Ґойї вже демонструвався в Україні – тоді в Національному художньому музеї, – і виставка мала неабиякий успіх. Тож нині її "повторили" вочевидь недаремно – вона справді схвилювала нашого глядача. Просто в далекому вісімнадцятому сторіччі, коли реалістичне зображення навколишнього світу вважалося головним критерієм якості твору, Ґойя зміркував, що мистецтво мусить відображати ще й світовідчування самого художника, фантазії, породжені його розумом. Навіть якщо цей розум не завжди буває, м'яко кажучи, адекватним, а породжує винятково чудовиськ – хіба мало таких прикладів знає історія, не кажучи вже про сучасність? Численні алегорії, приховані алюзії й складні асоціації, якими насичена найвідоміша графічна серія майстра з витонченою назвою "Капричос", "дадуть фору" найзапаморочливішому концептуалістові епохи постмодернізму.

Франциско ГОЙЯ. КАПРИЧОС. Офорт.

Розпещена "легким" мистецтвом публіка XVIII ст. була добряче шокована, коли на свіжовіддрукованих офортах королівського художника замість традиційних пухленьких рожевощоких пастушок, яких так полюбляли зображати тодішні митці, виявилися потворні баби-звідниці, каліки-жебраки, вуличні повії, вкриті плямами плотських захворювань, огидні карлики-горбані, осли в ролі вчителів, лікарів, музикантів (ніби їх і зараз нема) тощо. Але ще більшого страху наводили зовсім незвичні, дивні сюжети, повні загрозливих символів. Загадкові назви на кшталт "Сон розуму породжує чудовиськ" особливо не втішали, бо з усього цього в принципі не було зрозуміло, чий розум мав на увазі автор – чужий чи свій власний. Втім, над цією загадкою дослідники дискутують донині – коментарі, присвячені "Капричос", налічують тисячі сторінок. Але, дивлячись на стародавні гравюри, цинічний сучасний глядач, перенасичений гіперінформацією, як і раніше здригається від жаху...

Сам Ґойя назвав серію "Сюїтою офортів на вигадливі сюжети", провівши аналогії з музичною формою. Провідною темою, лейтмотивом сюїти він обрав історію свого щасливого й трагічного кохання до герцогині Каетани Альби. Ніколи доти особиста драма художника не ставала змістом його мистецтва. Художник був ремісником, його робота визначалася смаками замовника, і тільки романтики перетворили творчість на вираження щиросердечних і духовних переживань автора. У музиці вперше це зробив Людвіґ ван Бетховен, в образотворчому мистецтві – Франциско Гойя-і-Лусієнтес (таке повне ім'я митця).

Інша річ, яка й досі надзвичайно вражає в "Капричос", – неймовірна сміливість художника. Ґойя зло, саркастично висміяв тогочасну Іспанію: пороки простих людей, лицемірство дворянства, придворних кіл, короля й королеви, навіть церкви й усе ще напрочуд грізної під ту пору інквізиції. Сміливість Ґойї граничила б з божевіллям, якби він не розумів, що його художні прийоми занадто нові, аби всі їх одразу ж правильно зрозуміли. Так і сталося – попри те, що один із офортів циклу був відвертою і злою пародією на монаршу родину, король і не подумав позбавляти Ґойю звання придворного художника. Інквізиція, щоправда, спохопилася, але запізно – митець, передбачаючи це, подарував свої роботи королю, і той подарунок прийняв...

Навзагал "Капричос" украй безрадісний твір, і тільки наприкінці в Ґойї з'являється малесенький промінь надії на краще – у фінальному офорті "Вже час" митець зображає дивних істот напівзвірячої-напівлюдської подоби, які волають щось несусвітнє, піднімаючи руки догори, а їхні обличчя спотворені гримасою жаху. Світає, настає царство Бога, диявол поступається своїми правами. "Уже час", – ніби каже йому назвою свого твору Франциско Ґойя. Так закінчується великий і трагічний "Капричос", що відкрив епоху романтизму в образотворчому мистецтві.

Слідом за Ґойєю, нашому сучаснику на адресу багато чого несусвітнього, але невмолимо присутнього в житті хочеться сказати: "Вже час"! А ще іспанський художник ніби каже українському глядачеві: сон розуму породжує чудовиськ, тому пробуджуйте уми – і чудовиська розвіються. Можливо, саме тому ця виставка така популярна...

ВІД АВТОРА

ЧОМУ Я НЕ ПІШЛА НА МАЙДАН

Катерина БОРИСЕНКО, літературознавець

Якщо зірки запалюють, отже, це комусь потрібно, – сказав свого часу класик. А якщо їх поливають дощем, то це, мабуть, теж комусь потрібно, – бо нічого в цьому світі не відбувається просто так. Здогадалися, до чого я веду? Звісно, до суботнього концерту сера Пола Маккартні.

Не секрет, що "Бітлз" у кожного з нас "свій"; особисто для мене – це музика, яка "була завжди", себто відколи себе пам'ятаю. Спершу на заїжджeній платівці, яку батьки ставили на програвач "Школьний", потім на касеті, відтак на диску. Одне слово, змінювалася техніка, а "Бітлз" лишався. І я малою слухала бітлів і мріяла про Англію, – точніше, я любила Англію, тому що любила "Бітлз". А пізніше, ясна річ, прийшло розуміння того, що історія ліверпульської четвірки яскраво демонструє, як стають класиками.

І ось несподіванка: концерт Пола Маккартні на майдані Незалежності, організований "великим нашим добродієм" Віктором Пінчуком. Спочатку був шок – та невже це можливе? Потім кілька днів роздумів на тему, й, урешті, тверде рішення: "Я на той концерт не піду".

Отож, кілька причин того, чому я так і не пішла на концерт сера Пола Маккартні. Найперша (вона ж найромантичніша): нехай легенда лишається легендою. Друга: все одно сцени не буде видно, а яка різниця, дивитися концерт на майданному моніторі чи домашньому телевізорі, – просто створювати натовп не хотілося. Третя – політичні спекуляції, для яких ця подія стала своєрідною ширмою. І про це варто сказати докладніше.

За кілька тижнів до концерту телебачення активно почало пропонувати нам дослухатися думок вітчизняних "поціновувачів" на тему "як я люблю "Бітлз". Ось лише я так і не збагнула, за яким критерієм їх відбирали.

Ну, приміром, "Данілич", який своїм "родным языком" щось просторікував про власне виконання пісень "Бітлз", – дякувати Богу, не почав для "пущей важности" це демонструвати. Також екс-гарант згадав, що "Бітлз" зустрічали як космонавтів (зачувши це, моя дитина запитала: "А хіба тоді вже був Черновецький?". Довелося пояснювати первинне значення слова "космонавт").

А хто вирішив, що переконувати нас прийти на концерт має справдешній взірець несмаку – Сердючка? Як на мене, обидва ці персонажі радше надаються для "антиреклами" (хоча могли, звичайно, "сообразить на троих" і покликати собі до спілки ще й "юного орла" – та, певно, недогледіли).

Звісно, такій зірці, як Пол Маккартні, важко чимось нашкодити, – а разом із тим, кому-кому, а йому реклама взагалі не потрібна!

Але апотеоза цинізму настала безпосередньо в суботу, коли нам заповзялися з телеекрана пропонувати концерт сера Пола мало не як національну ідею, довкола якої мусить "згуртуватися Україна" (!?)...

Так, Пол Маккартні – великий музикант. Так, його приїзд – велика честь. Ось лише жаль, що для когось ця подія – лише привід похизуватися власними можливостями та вдовольнити роздуті амбіції. Бо ж згуртуватися можна лише довкола свого, рідного. І тут закономірне питання: а хто підтримує оте рідне, українське? Та ніхто!

Звісно, можна на гроші, левова частка яких (будьмо чесними) "позичена" з наших кишень, запрошувати світових зірок, тішачи своє самолюбство. А можна згадати, що тих грошей потребує українське кіно, й відродити студію Довженка. Можна згадати, що українська література малознана в світі лише через брак перекладів іншими мовами, – й заохочувати цю справу. Можна підтримувати вітчизняних художників і музикантів. Можна... але для цього потрібні Симиренки й Харитоненки, себто ті, хто набув статків завдяки праці й таланту, а не шляхом сумнівних оборудок, – бо тільки такі особистості здатні зрозуміти й підтримати інших на шляху становлення.

...Суботнього вечора лив дощ. Я слухала Пола Маккартні й згадувала маленьку кімнату, заїжджену платівку, ляльку Олю й дитячу мрію про Англію. Ні, все-таки добре, що не пішла на майдан, – могла вхопити нежить...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видруковано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна